

Utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå våren 2019

Forsknings- och utbildningsnämnden(FUN) beslutar om samlat omdöme för de utvärderade programmen enligt följande:

Civilekonomprogrammet, *ifrågasatt kvalitet*

Digital design och innovation, *hög kvalitet*

Hälsopedagogiskt program, *hög kvalitet*

Internationella marknadsföringsprogrammet, *ifrågasatt kvalitet*

IT-forensik och informationssäkerhet, *hög kvalitet*

Samhällsanalys och kommunikation, *hög kvalitet*

Samhällsförändring och social hållbarhet, *hög kvalitet*

För utbildningar som erhållit omdömet hög kvalitet beslutar FUN att ställa sig bakom utskottens förslag på åtgärder.

För utbildningar som erhållit omdömet ifrågasatt kvalitet ska akademien arbeta vidare utifrån Riktlinjer för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2018/50):

Akademien ska senast **25 oktober 2019** lämna in en analys till FUN inklusive förslag på om utbildningen ska utvecklas eller avvecklas. Om utbildningen ska utvecklas sker det under 1 år räknat från beslut om ifrågasättande. En redogörelse över utvecklingsarbete som genomförts under året lämnas till FUN senast den **13 juni 2020**. FUN beslutar därefter antingen att

- a) utbildningen håller hög kvalitet,
- b) utvecklingsarbetet är inte fullt ut implementerat och därför förslår FUN att utbildningen inte ingår i kommande års utbud,
- c) utvecklingsarbetet inte är tillräckligt och utbildningens kvalitet är fortsatt ifrågasatt. FUN föreslår akademien att inledda avveckling.

Ärendet hanteras av samma utskott som beredde utvärderingen och utskottet bedömer om externa experter behöver engageras.

Bakgrund

Forsknings- och utbildningsnämnden har under våren utvärderat sju utbildningsprogram. Arbetet har genomförts enligt Riktlinjer för utvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2018/50).

Sju utskott bildades för att hantera var och en av utbildningarna. Varje utskott leddes av en ledamot i FUN. Till utskotten har akademierna nominerat en ledamot. I varje utskott har en studentrepresentant ingått. Därtill hade varje utskott en handläggare och en sekreterare.¹

För varje utbildning tillsattes två externa experter med kunskap om den utbildning som utvärderades och som bedömde kunskapsområde för utbildning, måluppfyllelse och forskningsanknytning. De externa experterna genomförde ett platsbesök där de träffade studenter på programmet, lärare och arbetslivsrepresentanter. De externa experterna skrev en rapport som blev en del av underlaget för utskottets arbete.

Utskottet har bedömt utbildningen utifrån en bedömningsmatris som utgår från Riktlinjer för inrättande och avveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå (dnr L 2014/32) och gjort en samlad bedömning med hänsyn till de externa experternas rapport.

Ett kalibreringsmöte hölls den 16 maj 2019 där alla utskottsordförande, nämndens ordförande och kvalitetssamordnare deltog.

Mellan den 20 maj och 27 maj fick akademierna möjlighet att ta del av förslag till beslut, bedömningsmatris och externa experternas rapport för att kunna upptäcka sak- och faktafel.

Efter beslut i nämnden kommer ett arbete att inledas för att utveckla rutiner för utvärderingsprocessen utifrån erfarenheter från årets omgång.

---

¹ Ett utskott saknade en ledamot från akademien, eftersom hen hoppade av för tätt in på utskottets första sammanträde vilket inte gjorde det möjligt för akademien att utse en ny ledamot.

Utskottet för utvärdering av programmet
Samhällsanalys och kommunikation 180 hp (SGSOK, SGSOK, SGSSK)

Datum	2019-05-06	
Tid	Kl. 09:00–11:05	
Plats	B205, Högskolan i Halmstad	
Närvarande ledamöter	Lina Lundgren (ordf.)	FUN
	Mikael Hindgren	Ledamot akademi ITE
	Tina Skytt	Handläggare
	Martina Johansson	Sekreterare

§	Punkter	Beslut eller åtgärd
1	Mötet öppnas	Ordföranden öppnade mötet.
2	Arbetsgång	2019-03-25 utskottsmöte 2019-04-01 möte med externa experterna (platsbesök) 2019-05-06 utskottsmöte
3	Utvärdering av programmet Samhällsanalys och kommunikation 180 hp	<u>Utskottets synpunkter på underlaget</u> <ul style="list-style-type: none"> - Underlaget är välformulerat. - Underlaget avser flera olika versioner av programmet vilket utskottet upplever som förvirrande. Programmet startar i delvis ny form H19. Utvärderingen har gjorts avseende den föregående versionen av programmet och de dokument utskottet fått ta del av gällande den nya versionen.

- Utskottet konstaterar att programbeskrivningen saknar två bilagor: Bilaga 5 - Matris - Programmål, examensmål och kunskapskriterier och Bilaga 6 - Matris - Kursmål och programmål.
- Information om de delar av programmet som ligger utanför huvudområdet är inte komplett. Saknas förteckning över lärare inom kurserna i Samhälleliga utmaningar på föränderliga arenor (SU).
- Programbeskrivningen följer inte dispositionen – vilket gör det lite svårare att följa upp bedömningsaspekterna.

Utskottets analys av de externa experternas rapport (rapporten bifogas detta dokument)

- De externa experternas rapport är generellt positiv och betonar den goda kompetens och engagemang som finns i lärarkollegiet.
- Föreningen av statsvetenskap och kommunikation upplevs som rätt tänkt med stora möjligheter till eleganta kombinationer.
- De betonar också att utbildningen kommit långt i sitt samverkansarbete och att man har hittat former för detta som stärker utbildningen.
- De externa experterna rekommenderar en översyn av progressionen i SU-kurserna så att lärandemålen tydligt understöds och kurserna erbjuder en tydlig progression i förhållande till varandra.
- Experterna rekommenderar ett övervägande av SU- och statsvetenskapskursernas inbördes relation för att undvika överlappningar samt för att verkligen understödja programprogressionen.

Utskottets analys enligt bedömningsmallen

- Utskottet hänvisar till bedömningsmallen nedan.

Bedömningsgrunder och -aspekter som inte är tillfredställande

Utskottet har identifierat tre förbättringsområden.

- Progressionsaspekterna avseende lärandemålen i

SU-kurserna och SU-kursernas relation till varandra.

- Programstrukturen avseende samverkan mellan SU-kurserna och kurserna i statsvetenskap samt kursernas inbördes ordning under termin 5 och 6 avseende praktik och kandidatuppsats.
- Internationalisering avseende student- och lärarmobilitet.

3 Förslag till beslut

Utskottet föreslår Forsknings- och utbildningsnämnden att programmet erhåller omdömet **Hög kvalitet**.

Genomförandet av utbildningen verkar enligt underlaget vara tillfredsställande. Utskottet föreslår Forsknings- och utbildningsnämnden att följa upp att följande utvecklingsområden av dokumentationen kring programmet åtgärdas omgående och redovisas nämnden 30 september 2019:

- 1) Ta fram en plan för utveckling av programrådet (öka antalet externa ledamöter och större samverkan med studenterna).

Utskottet föreslår Forsknings- och utbildningsnämnden att följa upp att följande utvecklingsområden har tagits hand om i uppföljningssystemet och redovisas nämnden 31 januari 2020:

- 1) Se över progressionen både inom respektive SU-kurs lärandemål och mellan kurserna.
- 2) Komplettera bilagorna till programbeskrivningen.
- 3) Utveckla programbeskrivningen enligt önskemål i utskottets bedömningsmall.
- 4) Se över programstrukturen (tidsmässig placering av SU-kurser, praktik och examensarbete) samt relationen mellan SU-kurserna och kurserna i statsvetenskap.
- 5) Tydliggör de ekonomiska förutsättningarna för programmet. Hur fås ett tillräckligt antal studenter på programmet genom samläsning etc. för att upprätthålla kvaliteten?
- 6) Gör en plan för internationaliseringen (student- och lärarutbyte).

Utskottets bedömningsmall

Bilaga till dnr: L 2018/162

Programnamn	Samhällsanalys och kommunikation 180 hp
-------------	---

Bedömningsaspekt	Underlag	Utskottets kommentarer
1) Programbeskrivningen är tydlig	Programbeskrivning	<ul style="list-style-type: none"> • Programbeskrivningen följer inte dispositionen – vilket gör det lite svårare att följa bedömningsaspekterna. • Saknas två bilagor: Bilaga 5 - Matris - Programmål, examensmål och kunskapskriterier Bilaga 6 - Matris - Kursmål och programmål. • Programbeskrivningen är skriven för ett program som ännu inte startat. • En mer grundläggande beskrivning av programmet skulle underlätta för icke ämneskunniga. • Beskrivningen av vad utbildningen leder till och vilken arbetsmarknad som finns skulle kunna vara mer konkret. • Behövs fler exempel på arbetet med jämställdhet och mångfald. • Önskar beskrivning av varför examensarbetet görs under termin 5 då det avviker från normen.
2) Programmet bidrar till att implementera lärosätets vision och strategi	Programbeskrivning: Programsyfte Programbeskrivning: Programidé	<ul style="list-style-type: none"> • Kopplingen till Högskolans vision behöver förtydligas.
3) Programmet positioneras tydligt i Högskolans utbildningsutbud	Bilaga till självvärdering/relevans Programbeskrivning/programsyfte	<ul style="list-style-type: none"> • Det saknas en beskrivning av hur utbildningen relaterar till andra utbildningar på Högskolan. Utveckla hur programmet relaterar till närliggande program t.ex. Medie- och kommunikationsvetenskap - inriktning hälsa 180 hp.

Bedömningsaspekt	Underlag	Utskottets kommentarer
4) Det finns en relevant analys av arbetslivet och studentmålgrupp för utbildningen	Bilaga till självvärdering/relevans Programbeskrivning/programsyfte Yttrande från arbetslivsrepresentanter i programråd angående utbildningens relevans Yttrande från alumnrepresentanter i programråd angående utbildningens relevans Statistik från uppföljningssystemet	<ul style="list-style-type: none"> • Det framgår i experternas rapport att programmet samverkar ganska mycket med andra men det framgår inte lika tydligt i de dokument utskottet fått ta del av. • Analysen av arbetslivet, vilka kompetenser som förväntas och hur förändrande kommunikationssystem påverkar är relevant. • Önskar utökad beskrivning av arbetsmarknaden. • Studenterna får främst arbete i kommunala förvaltningar i Halland. Matchar inte med programmets syfte att förbereda studenten för den internationella arbetsmarknaden.
5) De ekonomiska förutsättningarna är motiverade och rimliga .	Programuppföljningsrapporter Statistik från uppföljningssystemet	<ul style="list-style-type: none"> • Utskottet kan inte göra någon bedömning av detta. Är studentantalet tillräckligt för att driva ett så pass fristående program? Reflektera över detta i kommande programuppföljning.
6) Utbildningens innehåll är forskningsanknutet och följer forskningsfronten	Programbeskrivning: programidé	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns en god kompetens inom kollegiet. Underlaget exemplifierar hur de enskilda lärarnas forskning kommer studenterna till godo. • Utbildningen innehåller en stor mängd metod. • Bilagan till självvärderingen - delen om forskningsanknytning följer väl Högskolans riktlinjer.
7) Utbildningen innehåller välstrukturerade arbetslivsanknutna tillfällen/ praktiktillfällen (samverkan) där så är lämpligt.	Programbeskrivning: programidé	<ul style="list-style-type: none"> • Utskottet ser positivt på att det finns praktik i programmet. • Utifrån det material utskottet har fått ta del av kan vi inte göra bedömning av praktiken. • Utveckla den pedagogiska tanken med praktiken i programbeskrivningen. • Exemplifiera hur samverkan kommer in i andra delar av utbildningen.
8) Utbildningen har motiverat hur arbetet med internationalisering ska bedrivas där så	Programbeskrivning: programidé Statistik från uppföljningssystemet	<ul style="list-style-type: none"> • Internationaliseringen är programmets svaghet. Behöver utvecklas. • De internationella frågorna i ämnet tas upp men information om

Bedömningsaspekt	Underlag	Utskottets kommentarer
är lämpligt.		studier utomlands eller studier på engelska saknas.
9) Lärarresurser; tillräcklig kapacitet och kompetens för att uppfylla utbildningens innehåll och uppnå programmets lärandemål.	Bilaga till självvärdering: lärarresurser (kapacitet och kompetens) Statistik från uppföljningssystemet	<ul style="list-style-type: none"> • Lärarkåren är kompetent, engagerad och har bra nivå på högskolepedagogiken. • Saknas kartläggning av lärarresurser för de delar som inte är statsvetenskap. • Önskvärt med en beskrivning av hur lärarkompetens från övriga Högskolan utnyttjas i programmet (t.ex. språk, informatik).
10) Infrastrukturen är lämpad för att genomföra utbildningen	Bilaga till självvärdering: lärmiljö/infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Underlaget tar upp vilken infrastruktur som används men beskriver inte vilka behov som finns.
11) Programmets organisations-, lednings- och kvalitetssäkringsprinciper är tydliga , det finns evidens om medverkan (studenter/arbetsliv) genom programmets realisering och kvalitetsutveckling.	Bilaga till självvärdering: kvalitetsarbete Bilaga till självvärdering: studentmedverkan Yttrande från studentrepresentanter i programråd angående studentperspektiv Programuppföljningsrapporter	<ul style="list-style-type: none"> • Sammantaget tolkar vi materialet som att det finns utvecklingsmöjligheter kring det systematiska arbetet med kursvärderingar och arbetet i programrådet. • Det är positivt att det finns en ambition att systematisera arbetet med Blackboard och studieadministrationen.

Göteborg och Malmö

25 april 2019

Jonas Hinnfors

Tom Nilsson

Reflektioner kring kandidatprogrammet "Statsvetenskap – samhällsanalys och kommunikation" på Halmstad Högskola

Vi tackar för förtroendet att utvärdera utformning, genomförande och resultat för Högskolans program. "Statsvetenskap – samhällsanalys och kommunikation". Stort tack också till de lärare, studenter och arbetslivsrepresentanter som engagerat och beredvilligt delat med sig av sina erfarenheter vid de möten vi hade på Högskolan den 1 april 2019. Slutligen vill vi tacka vår kontaktperson Sandro Reljanovic för allt bakgrundsmaterial som ställts till vårt förfogande och för allt annat som ordnats i samband med vår utvärdering.

Nedan följer våra överväganden. Först redovisar vi våra övergripande kommentarer kring programmets vetenskaplighet samt kring studentinflytande och samverkan med externa aktörer. Därefter följer kommentarer kring programmets utformning, kursernas utformning och inbördes relation.

Vi kan genast konstatera att vi inte har kunnat identifiera några brister av sådant slag att de måste åtgärdas omgående inför kommande antagning. Däremot har vi ett antal reflektioner som utmynnar i några rekommendationer till Högskolan för att utveckla programmet. Vi har också noterat ett antal goda exempel som vi gärna lyfter fram. Såväl rekommendationerna som de goda exemplen är integrerade i den löpande texten, men markeras särskilt via kursivering.

ÖVERGRIPANDE KOMMENTARER

- *Progression och vetenskaplighet*

Eftersom det kommande programmets olika delar ännu inte är fastställda har vi egentligen inte möjlighet att utvärdera det. Enligt uppgift kommer kurserna i Samhälleliga utmaningar ("SU-kurserna") troligen att justeras väsentligt. Kurserna i Statsvetenskap ("STV-kurserna") kommer förmodligen att vara relativt intakta, men för såväl SU- som STV-kurserna gäller, att förutom övriga potentiella justeringar skall den nya "Common Core"-tråden sprängas in i kurserna. Exakt vad som då kommer att försvinna är i skrivande stund oklart. Givet det rörliga kursläget ser vi vårt uppdrag som en möjlighet att förmedla rekommendationer inför de slutliga programjusteringarna. Låt oss dock redan nu betona att Högskolan här har ett program som har potential att bli riktigt bra. Kombinationen Statsvetenskap och olika aspekter på kommunikation är rätt tänkt och här finns stora möjligheter till eleganta kombinationer. Programmet har också en kunnig och engagerad lärarkår till sitt förfogande.

En kreativ grundidé finns alltså redan på plats. Samtidigt finns nu en möjlighet att reflektera över den kommande utformningen. Målet med en högskoleutbildning är att studenter successivt skall nå allt högre i analytisk, kritiskt reflekterande värderingsförmåga och förhållningssätt i relation till det kunskapsområde utbildningen behandlar. Samtidigt skall såväl kunskap och förståelse som färdighet och förmåga lyftas till relativt avancerad nivå.

Progressionen till mer avancerade nivåer kan understödjas på flera sätt, tex via kursutbudets karaktär. Ett sätt att uppnå målen är att breda områdesöversikter successivt ersätts av specialisering och analytisk fördjupning. Ett annat kan vara att utbildningen introducerar studenterna till flera olika forskningsområden för att sedan hjälpa studenterna att relatera områdena till varandra på ett sätt som leder till analytisk fördjupning. Ett generellt giltigt sätt att hjälpa studenterna att nå högre analytiska nivåer är att systematiskt använda vetenskapliga artiklar i utbildningen. Framförallt är det viktigt att utnyttja artiklar för att hjälpa studenterna förstå vikten av det vetenskapliga samtalet där olika perspektiv bryts mot och utmanar varandra. Ett bra sätt att understödja progression är därför att ett viss innehållsligt ämne beledsagas av en svit artiklar som delvis ger olika perspektiv på det aktuella ämnet. Eftersom vetenskapliga artiklar ofta är pedagogiskt uppbyggda är de även goda verktyg för att hjälpa studenter från mindre studievana miljöer att tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt.

Det kommande programmet har stor potential att erbjuda progression till goda kunskapsmässiga och analytiska nivåer. Relationer mellan politik och kommunikation är spännande och relevanta och erbjuder rika möjligheter till korsbefruktning. Den lärarkår vi kommit i kontakt med har visat sig engagerad, kunnig och påläst, vilket också bekräftas av de studentkontakter vi haft (notera dock att mötena med lärare och de dokument vi tagit del av enbart berör statsvetenskapliga lärare; lärare i övrigt på SU-kurser kan vi inte uttala oss om). I nuvarande form finns dock särskilt två övergripande aspekter kring progression och vetenskaplighet där vi uppfattar att programansvariga har anledning att reflektera vid reformeringen av programmet.

För det första kännetecknas framförallt SU-kurserna av vad som kanske kunde kallas en viss spretighet. En lång rad problematiker berörs. Var och en av dessa kan säkert vara rimlig och lämplig rent allmänt, men det finns samtidigt en risk att mängden aspekter som hela tiden skall introduceras gör att studenterna inte egentligen möter någon långtgående progression när de arbetar sig vidare från SU-I, II till III.

Självklart skulle man här kunna anlägga ett breddningsperspektiv. Genom att successivt lägga nya aspekter till sin erfarenhet kommer en student att få en mer associationsrik bas att stå på vilket kan skapa en god grund för alltmer utvecklad analytisk kapacitet. Samtidigt är det ur kursplaner, litteraturlistor och annat material ganska svårt att se en tydlig progressionslinje i SU-utbudet där tex vissa teman från den/de första kursen/erna tas upp och fördjupas på senare kurs/er eller på ett mer medvetet vis relaterar till varandra.

Kursplanernas lärandemål antyder också en viss ambivalens till vilken slags nivå studenterna förväntas nå vid de olika SU-terminerna. Redan på SU-I är kravet att "självständigt" identifiera forskningsproblem, liksom även att beskriva grundläggande vetenskapsfilosofiska perspektiv "självständigt". Sådana mål kanske i första hand kunde förväntas på SU-II och III. Samtidigt ligger vissa perspektiv på SU-II och III på en "introducerande" nivå. Åtminstone används kurslitteratur med ett introducerande syfte – tex på SU-II: "An Introduction to Film Studies"; "Introduction to Documentary" och på SU-III: "Makt, medier och samhälle: en introduktion till politisk kommunikation" eller tex översikten "Vinklade budskap".

Vad gäller de statsvetenskapliga kurserna är progressionen något tydligare. Från den första kursen STV-I introduktion av de traditionella fyra statsvetenskapliga benen läggs fokus på STV-II på två av dem ("Komparativ politisk analys" och "Politisk filosofi"). Här finns alltså åtminstone utrymme för god progression, även om det kan te sig lite förvånande att en introducerande bok som "Komparativ politik" finns på STV-II. Givet programmets inriktning

är det dessutom något märkligt att inte ett område som "förvaltning" är ett av fördjupningsområdena på STV-II snarare än politisk filosofi.

Vid våra samtal med lärare underströks i och för sig flera gånger att olika förvaltningsteman som är statsvetenskapligt relevanta berörs på SU-kurserna, tex Governance. Det stämmer – och potentiellt finns här något som kan skapa bra dynamik mellan SU- och STV-kurserna där progression underlättas. I viss utsträckning sker detta alltså redan, men med nuvarande kursupplägg och förkunskapskrav verkar progressionen och korsbefruktningen mellan SU- och STV-kurser inte helt glasklar. På SU-I-kursen "introduceras" exempelvis Statsvetenskap. När sedan STV-I-kursen följer är det viktigt att inte ämnet så att säga introduceras igen. Idealt hade kanske kursutbudet kunnat innehålla först en ren kommunikationskurs, sedan en ren statsvetenskapskurs för att sedan följas av en tvärvetenskaplig politik-och-kommunikationskurs. Så drastiska förändringar är kanske inte möjliga men det är viktigt att programansvariga minimerar andelen överlappningar mellan kurserna. I nuläget refererar SU-kursernas förkunskapskrav till varandra. Alternativt hade programmet kunnat läggas upp så, att tex SU-II hade krävt STV-I som förkunskapskrav. Då hade teman från STV-I kunnat plockas upp och delvis fördjupas på SU-II. Som det nu är, är det tveksamt om detta är möjligt.

För det andra är litteraturlistornas karaktär, som redan antytts, delvis sådan att de dels har introducerande karaktär via läroböcker, dels tycks begränsa sig till ett större vetenskapligt verk (via en bok) för vart och ett av de ganska många vetenskapsområden som kurserna berör. Dessa vetenskapliga verk är ofta utmärkta i sig, men ensamma blir det svårt att slussa in studenter på det slags vetenskapliga tänkande som innebär att olika perspektiv bryts mot varandra och utmanar varandra i en diskurs. Av studenterna framkom att det hade varit en hel del litteratur på litteraturlistorna som inte använts. De menade att det gällde flertalet kurser, men framför allt på den tidigare kommunikationsterminen.

Vetenskapliga verk, och "vetenskaplighet" kännetecknas i stor utsträckning av att tillfälliga sanningar etableras och sedan utmanas. Den enklaste, och troligen mest pedagogiska, vägen att tillägna sig ett sådant förhållningssätt är nog att komma i kontakt med och tvingas läsa artiklar ur vetenskapliga tidskrifter. Sådana finns också på litteraturlistorna (inklusive det extramaterial som är tillgängligt via Blackboard; inte minst på SU-II) men sammantaget är det ändå i relativt begränsad utsträckning.

Visst finns en del artikeltexter på läslistorna (och eftersom Blackboardplattformen inte var särskilt överskådlig att navigera kan vi ha missat något). Lärare vi talade med betonade tex

att projektarbetet på STV-I hjälper studenterna till vetenskaplighet genom att de själva måste leta rätt på passande artiklar. *Sådana övningar är helt OK i sig och förefaller vara bra inslag – och ett gott exempel på övergång från teori till praktik.* Vi tror dock inte att de i sig kan ersätta ett förhållningssätt där lärare mer genomtänkt hjälper studenterna till att successivt tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt via en hög andel vetenskapliga artiklar på litteraturlistorna. Vår erfarenhet är också att vetenskapliga artiklar ofta är mycket pedagogiskt upplagda. Ett klokt urval kan därför vara till stor hjälp för studenter från mindre studievana miljöer – som då också via litteraturlistorna automatiskt slussas till den slags akademisk litteratur och det slags akademiskt förhållningssätt som studenter från mer studievana miljöer ibland hittar fram till själva.

Med ett tydligare fokus och ett större inslag av internationella vetenskapliga artiklar – som sammantaget möjliggjorde något bättre progression kunde förhoppningsvis uppsatserna/examensarbetena nå lite längre än de nu gör enligt den särskilde externe granskaren. Han betonar å ena sidan att uppsatserna i stort (om än i varierande grad) uppfyller lärandemålen och i allmänhet inte uppvisar några kvalitetsproblem. Detta är självfallet bra – och programansvariga har all anledning att vara nöjda med att stora kvalitetsproblem inte förekommer. Samtidigt framhåller granskaren emellertid också att uppsatsernas teoridelar ”lever ett eget liv som man egentligen inte tar avstamp i” samt att ”den självständighet som efterlyses i lärandemålen återfinns inte alltid.” Vidare påpekar granskaren att ”Fokus är mestadels svenskt och inga systematiska komparationer görs med andra länder. De valda problemen som studeras är inte i sig renodlat svenska, fler utblickar kunde med fördel ha gjorts. I några fall saknas t.o.m. helt icke-svensk litteratur.” Via den potentiellt mycket spännande kombinationen av samhälle/kommunikation och Statsvetenskap finns stora möjligheter att ge studenterna en god grund. Programmet har det också väl förspänt genom att fortfarande klara av att inkludera en B-uppsats i programmet plus metod (7,5 hp) på Statsvetenskap II. Med metod på STV-III har studenterna alltså 22,5 hp metod och en B-uppsats i ryggen när de tar sig an C-uppsatsen. Här finns fina förutsättningar att nå längre än i nuläget. Vi är övertygade om att förbättrat fokus för ökad progression och ett betydligt större inslag av vetenskapliga artiklar från första programterminen skulle minska de svagheter som den externe uppsatsgranskaren pekar på. Studenterna menade att de hade svårt att bedöma graden av progression i utbildningen, och menade att de inte uppfattade det som att utbildningen blev svårare eller att kraven blev högre.

Vår rekommendation blir för det första: se över kurserna i relation till varandra så att progression vad gäller målen för kunskap/förståelse, färdighet/förmåga och värderingsförmåga/förhållningssätt

tydligt understöds. SU-kurserna bör göras om i grunden så att de dels tydligt erbjuder progression i förhållande till varandra, dels om möjligt tydligt kan komplettera STV-kurserna på ett genomtänkt vis. STV-kurserna torde vinna på att det är offentlig förvaltning snarare än politisk filosofi som lyfts upp på STV-II. För det andra: öka ordentligt inslaget av vetenskapliga artiklar och använd dem för att visa på vetenskaplig debatt på ett något färre antal subteman än för närvarande.

- *Studentinflytande och samverkan med externa aktörer*

Lärarna på utbildningen fick mycket beröm från studentgruppen, och de beskrevs som både kunniga och engagerade. Den kritik som framfördes handlade således varken om kompetens eller vilja. Istället menade studentrepresentanterna att kommunikationen från lärarna var bristfällig. Vår erfarenhet är förvisso att just brist på information är en mycket vanlig kommentar från studenter. Studenter talar ibland om "lärarna" som om det vore ett homogent kollektiv, och kan sakna inblick i hur ansvar för utbildningen är fördelat mellan olika personer (roller). Studenternas möjligen något onyanserade omdöme verkar dock ha visst stöd. Det verkar finnas ett antal brister i organisationen och styrningen av utbildningen. En uppfattning som återkom i olika delar av samtalen var att kommunikationen mellan olika delar av utbildningen är otydlig, möjligen att det är en konsekvens av att utbildningen tidigare var delad mellan två institutioner, och fakulteter. Kanske har den tidigare uppdelningen fört med sig en otydlig rollfördelning, vilket föranlett en otydlig styrning och ledning. Nu med endast en statsvetenskaplig inriktning borde samordningen mellan lärarna, och mellan programansvarig, kurs- och delkursansvarig vara lättare. Särskilt med tanke på att det är ett relativt litet och sammanhållet lärarlag.

Utan några övriga belägg för bristande samordning och styrning, utan snarare baserat på information vid intervjuerna, *skulle vi ändå rekommendera att prefekt ser över de olika rollbeskrivningarna. Särskilt de roller som ligger nära studenterna, som ämnesansvarig, kurs- och delkursansvarig och tydliggör både för lärare och för studenter vilket ansvar som följer på respektive roll. I samband med rollbeskrivningarna bör troligen även mötesformerna och mötesfrekvensen ses över.* Vi kunde inte undvika att få intrycket att kommunikationen mellan nivåerna i utbildningen verkade oklar och ibland även slumpartad. Det bör dock nämnas att just kommunikation är något som också lyfts fram i självvärderingen av utbildningen, och att frågan har diskuterats på ett programråd.

Studenternas uppfattning att kommunikationen är bristfällig kan även ha sin grund i lärplattformen "Blackboard". Studenterna menade att plattformen används på olika sätt och i olika utsträckning av lärarna. En del av problemet har säkert att göra med att plattformens logik verkar svår att förstå sig på. Några studenter (som kommit en bra bit in i utbildningen) förstod fortfarande inte vad lärplattformen var tänkt att fylla för funktion. Det verkar dock som att bristfällig användning av 'Blackboard' oftast kompenseras av kopiering och utdelning av studieanvisningar. Beslutet från rektor om att detaljerad kursinformation ska finnas på "Blackboard" verkar ännu inte vara till fullo hörsammat.

En positiv förändring, som delvis kan bidra till att stärka kommunikationen mellan lärarna och studenterna, är programrådet som startades under 2018. Vi ser fördelarna och styrkan i att samla externa representanter, alumner, studenter och lärare i ett gemensamt organ. *Detta är ett gott exempel som Högskolan påbörjat.* Ett fungerande programråd kan vara ett utmärkt komplement till de mer standardiserade delkurs- och helkursutvärderingarna. I väl fungerande programråd finns det möjlighet för lärare och studenter att gemensamt ta sig an utbildningsrelevanta frågor. Det ges också möjlighet till fördjupade diskussioner, och att lärare kan stämma av olika nya idéer på ett tidigt stadium med studenterna. Samtidigt fick vi intrycket att programråden ännu inte till fullo institutionaliserats, eller att deras funktion blivit alldeles tydlig för studenterna. Ett fungerande programråd, med studenter som fungerar som representanter för hela studentgruppen, bör prioriteras. Representanter från de olika studentkullarna bör tas fram i en transparent process, programrådsmöten bör bokas in i god tid, någon form av dagordning bör kommuniceras till hela studentgruppen, och återkoppling från programrådet bör ske till hela studentgruppen. *Ifall behov finns, rekommenderar vi att lärarledd lektionstid används till att kommunicera och säkerställa att programråden blir förankrade i studentgruppen.*

Samverkan med externa aktörer, och sedermera alumner, har haft en betydelsefull roll i utbildningen. Som vi har förstått det har arbetslivsrepresentanterna använts både i moment på utbildningen, för att hitta praktikplatser och för att delta i utbildningens kvalitets- och utvecklingsarbete. Tyvärr, på grund av tung arbetsbelastning och personförändringar i lärarlaget, har man inte märkat med att upprätthålla kontakterna under de senaste åren. De arbetsrepresentanter vi träffat förde fram några förslag för att bättre kunna tillhandahålla praktikplatser. Ett förslag var att vara öppnare kring vilken typ av praktikplatser som efterfrågas, och inte enbart fokusera på kommunikationsavdelningar utan se på kommunikation som något bredare. Det finns ju ett flertal arbetsuppgifter i den offentliga sektorn där kommunikation är av stor betydelse, framtagandet av

beslutsunderlag och tjänsteskrivelser, utvärderingar och andra administrativa uppgifter. Nu med en tydligare statsvetenskaplig inriktning ter sig detta förslag klokt. Liknande tankar framförs även i självvärderingen av lärarna på utbildningen. Ett annat förslag var att inte ha praktik på halvfart, eftersom det gjorde det svårare för flera organisationer att ta emot praktikanter. *Vi bedömer det som att utbildningen har kommit långt i sitt samverkansarbete, och att man har hittat former som stärker utbildningen.* Sedan verkar det som att lärarlaget behöver lite andrum för att säkerställa att rutinerna och framförhållningen blir bättre för såväl programråd som för arbetet med den externa samverkan.

- **PROGRAMMETS SAMMANSÄTTNING – KURSERNAS UTFORMNING OCH INBÖRDES RELATION**

Statsvetenskap - STV-I/II/III

Den rent statsvetenskapliga delen av programmet förefaller i stora drag rimlig. Å ena sidan kan vi understryka att de olika kurserna STVI/II/III följer en väl inarbetad standard. Man kan – som utvärderare med möjlighet att jämföra med andra liknande upplägg – känna sig trygg såtillvida att studenterna introduceras till väl inarbetade statsvetenskapliga kärnområden: Svensk och jämförande politik, förvaltningspolitik, internationell politik och politisk teori. I olika varianter är det dessa kärnområden som återfinns på statsvetenskapliga program runtom i Sverige och i Norden. Under den andra statsvetenskapliga terminen snävas så fokus in på två av kärnområdena: komparativ politik och politisk teori/filosofi. Att på detta sätt lägga tonvikten på några områden är också något som känns bekant. Under denna andra STV-termin skall studenterna dessutom skriva en "B-uppsats" på 7,5 hp som har förberetts med metod på 7,5 hp. Slutligen ägnas sista STV-terminen åt metod och uppsats (15 hp vardera).

Å andra sidan visar de statsvetenskapliga delarna inte så stora tecken på att kurserna läggs upp efter något mer områdesövergripande analytiska teman, som exempelvis "makt", "stat", "demokrati" eller liknande, inom vilka de traditionella kärnområdena belyses. Exempel på sådan sammansättning på A-kurser finns bl.a. i Uppsala rör två av kursens fyra delkurser "Statsmaktens strukturer" respektive "Medborgare och samhälle". Lunds introduktionskurs har som dominerande inslag på 15

hp delkursen "Politik och styrelse". I Göteborg inleds A-kursen med 15 hp "Institutioner och aktörer i demokratin". Huruvida det renodlade traditionella områdesperspektivet eller det mer problembaserade nyare perspektivet är bättre är inte alldeles självklart, men via en något mer problembaserad sammansättning av programmet skulle eventuellt närheten till olika vetenskapliga diskurser – och inte minst det pågående samtalet inom dessa diskurser – kunna stärkas för tydligare progression upp till måluppfyllelse. STV-II-terminens första halva består i dagsläget av två kurser som fördjupar områden som introducerande på STV-I, Politisk filosofi och Komparativ analys. I sig är detta ett rimligt upplägg. Samtidigt skulle det nog vara möjligt att på STV-II istället utveckla en eller två kurser (på 1 x 15 eller 2 x 7,5 hp) som är mer problembaserade än dagens upplägg. Då skulle termin ett fortsatt baseras på ett traditionellt upplägg, medan termin två var mer problembaserat. En sådan justering skulle också på ett ganska naturligt sätt kunna leda över till B-uppsatsen, som ju skall vara problembaserad.

Som nämndes tidigare finns metod och uppsats på såväl STV-II- som STV-III-nivå. I sig är detta bra. *Vi ser här ett gott exempel på ett program som värdesätter metod och uppsatsarbete via högskolepoäng.* B-uppsatsen som förr var ett stående inslag på de flesta statsvetenskapliga utbildningar har plockats bort från en hel del program. Vinsten med att ta bort B-uppsatsen är, att mer tid kan läggas på att slussa in studenter till den vetenskapliga kursen. Förlusten är att metod- och uppsatsarbete ger studenterna viktiga färdigheter inför kommande yrkesliv. Givet att en ganska stor del av programmets studenter kommer från något mindre studievana familjer kan upplägget med både B- och C-uppsats förmodligen vara en god idé. Mer tid läggs då på att hjälpa studenter att tillägna sig metod-, problemformulerings- och skrivvana. Samtidigt skulle en slopad B-uppsats och B-metod frigöra resurser som delvis skulle kunna läggas på handledning av C-uppsatsen – men skulle självklart också gå till att utveckla nya kurser på STV-II. Vi ser inga omedelbara behov av att ändra det nuvarande upplägget.

Att metodkunskaper och överhuvud empiriska undersökningsfärdigheter är viktiga hos arbetsmarknadsaktörer bekräftades också vid våra samtal med några representanter för det lokala yrkeslivet. Vad gäller just sammansättningen på metodkurserna ger de litteraturlistor vi fick ta del av vid handen att fokus i första hand ligger på olika slags kvalitativa metoder. Samtalen med såväl lärare som studenter gav dock ett helt annat intryck och pekade snarare på att det råder balans mellan kvalitativa metoder och kvantitativa metoder. Vår grundinställning är att studenterna behöver färdigheter från båda hållen. Möjligen kan litteraturlistorna justeras för att bättre spegla denna balans som faktiskt tycks prägla undervisningen.

Vår rekommendation blir för det första: överväg att eventuellt omarbete läskurserna på STV-II till ett mer problembaserat upplägg. För det andra: förstärk om möjligt inslaget av litteratur om kvantitativ metod på STV-II och STV-III.

Samhälleliga utmaningar - SU-I/II/III

I revideringen av programmet finns det möjlighet att dels minimera överlappningar mellan de statsvetenskapliga terminerna och SU-terminerna, dels se över delkurserna 'kommunikatörens verktyg'. Ett rimligt och av studenterna mer efterfrågat mål vore att göra kommunikationskurserna mer statsvetenskapliga (eller möjligen snarare offentlig förvaltning) och mindre tekniska. Särskilt under SU-1 verkar stora delar av innehållet överlappa innehållet på STV-1.

Det är svårt utifrån kursens mål i kursplanerna se ett tydligt fokus för huvudkursen på SU-II och på SU-III. Båda delkurserna är väldigt omfattande och ger därför ett spretigt innehållsuttryck, vilket blir särskilt tydligt i litteraturlistorna även med hänsyn taget att de båda är på 22,5 hp. Det är inte lätt att se vad som utgör kärnan i dessa delkurser.

Det är svårt att utifrån avsnittet kursens mål i kursplanerna se ett tydligt fokus för huvudkursen på SU-II (och i mindre utsträckning även på SU-III). Båda delkurserna är väldigt omfattande och ger därför ett spretigt innehållsuttryck, särskilt i avsnittet kursens mål och i litteraturlistorna. Även med hänsyn taget att de båda är på 22,5 hp. Det är inte alldeles lätt att i dessa delar av kursplanen se vad som utgör kärnan i dessa delkurser (särskilt för SU-II). I lärandemålen, som däremot är precisa och välformulerade, framkommer delkursernas syfte tydligare. I samband med att SU-terminerna ska revideras *rekommenderar vi särskilt att beskrivningen av SU-II ses över och blir lite mer fokuserat; att litteraturen för SU-II och SU-III anpassas till ett skarpare fokus, och att delar av innehållet på SU-terminerna knyts till kunskapsfältet offentlig förvaltning.*

STV-I/II/III i relation till SU-I/II/III

Både i nuvarande form och i den tänkta – men för oss okända – framtida versionen av programmet finns förutom rent statsvetenskapliga kurser också kurser om samhälleliga utmaningar. *Grundidén att låta ett ämnesbaserat spår – Statsvetenskap – möta ett mer tvärvetenskapligt spår där ett antal relevanta aspekter möter de rent ämnesmässiga är väldigt god.* De tvärvetenskapliga kurserna

kommer även fortsättningsvis att vara tre till antalet (SU-I/II/III). I nuvarande utformning är det dock inte alldeles självklart hur de olika statsvetenskapliga delarna i SU-kurserna förhåller sig till STV-kurserna. Som nämndes tidigare finns i nuvarande SU-I en "Statsvetenskaplig introduktion". I och för sig är detta inte någon dum idé alls att statsvetenskapen får en första introduktion på en mer allmänt hållen kurs om samhällsliga utmaningar. Samtidigt är det viktigt att programmets övergripande sammansättning inte innehåller upprepningar.

Vad gäller STV- och SU-kursernas inbördes ordning lyckades vi inte klarlägga vilket som kommer att bli den slutliga ordningen. Eftersom det i första hand kommer att röra sig om ett statsvetenskapligt program kan det möjligen finnas fog att inleda hela programmet med introduktionskursen STV-I för att sedan bredda perspektivet till mer allmänna samhällsliga utmaningar. Då skulle också en del av de aspekter på exempelvis förvaltning som introduceras på STV-I kunna plockas upp som teman på SU-I, exempelvis "governance".

I nuvarande form har programmets sista termin, sex, utgjorts av SU-III och haft fokus på "projekt, utredningar /och/ verksamhetsanknuten praktik" (ur Programbeskrivning). Man kan alltid diskutera vilket som är lämpligast att avsluta ett program med: examensuppsats, andra slags projekt eller praktik. Examensuppsatser är till sin natur krönet på en utbildning, vilket talar för att STV-III borde avsluta programmet. Om praktik ligger på termin fem skulle dessutom praktikerfarenheter kunna fördjupa studenternas möjligheter att formulera relevanta forskningsproblem i den avslutande examensuppsatsen, vilket också talar för att STV-III skall avsluta programmet. Samtidigt kan en mer praktik- och projektinriktad SU-III-termin också fungera som en bra brygga över från det statsvetenskapligt forskningsakademiska till det kommande yrkeslivet – vilket skulle tala för att SU-III borde avsluta programmet. Här förhåller vi oss neutrala, men rekommenderar ansvariga för det nya programmet att reflektera över sista terminens innehåll.

En viktig aspekt på programmets sammansättning som kom upp under våra samtal med särskilt studenter och arbetslivsrepresentanter rör de praktiska möjligheterna till praktik. Praktik är mycket uppskattat men det nuvarande upplägget där praktiken är upplagd som ett halvtidsuppdrag är inte idealiskt. Arbetsgivare har svårt att hantera något annat än heltidsnärvaro vilket göt det svårt för studenter som samtidigt har andra kursåtagande på halvtid parallellt. Viss kritik framfördes också mot den administrativa hanteringen från programmets sida av praktikplatsinformation.

Vår rekommendation är att noga överväga SU- och STV-kursernas inbördes relation för att undvika överlappningar samt för att verkligen understödja programprogression. Därmed skulle programidéns fulla potential kunna utvinnas.

- *Common Core*

Högskolan har beslutat att utbildningarna ska innehålla ett spår som syftar till att träna studenterna att arbeta innovativt och tvärvetenskapligt. Tanken verkar vara att studenter från olika utbildningar ska samverka över programgränserna och gemensamt ta sig an angelägna samhällsproblem, en sorts tvärvetenskaplig problembaserad kurs som löper över terminsgränserna. Idén att låta studenterna ta sig an gemensamma problem och utifrån sina kunskapsbaser jämkä samman lösningar verkar vara positivt utmanande och i samklang med samtida idéer om framtidens arbetsmarknad. Eftersom modellen fortfarande inte genomförts och att det inledningsvis kommer göras i form av en pilot är den svår att bedöma och värdera. Vi har inte haft något underlag som gör det möjligt för oss att bedöma möjligheter och risker med att introducera Common Core-kursen. Vi ställer oss dock lite tveksamma till att kursspåret ligger som kortare inslag i terminskurserna, och undrar om det inte varit bättre att ha det som en sammanhållen kurs. Om vi förstår upplägget rätt borde det exempelvis försvåra möjligheterna för studentmobilitet.

Ifall poäng tas från kurserna i huvudområdet (STV) kan konsekvensen bli att det blir svårt för studenterna att kunna tillgodoräkna sig dessa kurser ifall de vill byta lärosäte. Likaså blir det svårt för studenter som vill komma in i senare del av utbildningen, när de saknar kurser som motsvarar Common Core. Vi ställer oss också undrande till vilka delkurser som ska krympas för att skapa utrymme för Common Core-kursen. Rimligen borde en minskning av nuvarande delkurser innebära att kursplanerna delvis behöver revideras. Går det att leva upp till kursplanernas lärandemål, och går det att ha kvar samma litteratur, ifall delkurserna minskar i omfång? Vi antar att flertalet av de frågor som vi lyfter beror på vår bristande kunskap om utformningen och planeringen av Common Core, men utifrån våra funderingar verkar det finnas en rad svårigheter förknippat med förändringarna, och särskilt besvärligt torde det vara ifall Common Core ligger på huvudområdesterminerna (STV-I, STV-II och STV-III). Förhoppningsvis kan man dra nytta av de erfarenheter som gjordes i samarbetet med Medie- och kommunikationsvetenskap (MKV), där det uppstod en rad problem kring samordningen över akademigränserna och styrningen. Andra problem i samarbetet som framkom var av mer metodologisk och pedagogisk natur. Där lärarna från de olika

utbildningarna hade svårt att hitta en samsyn. Risken för att liknande problem kan uppstå nu bör tas med i planeringen och utformningen av Common Core. *Vi rekommenderar att Högskolans ledning och programansvariga noga överväger konsekvenserna av Common Core i relation till studentmobilitet och till existerande kursers struktur innan reformen slutligen sjösätts.*